

Sygn. akt: III AUa 1563/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSO del. Zofia Falkowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013 r. w Łodzi

sprawy **M. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o prawo do dodatku pielęgnacyjnego, zadośćuczynienie i odszkodowanie,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 17 września 2012 r., sygn. akt: VIII U 2471/12,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1563/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w Ł., na podstawie art. 126 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odstąpił od załatwienia wniosku M. Z. z dnia 6 marca 2012 roku w sprawie ustalenia uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że osoba, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia, do którego prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy jest zobowiązana poddać się badaniom lekarskim. Organ rentowy podniósł, że w wyznaczonych terminach w dniach: 28 marca 2012 roku, 11 kwietnia 2012 roku i 25 kwietnia 2012 roku wnioskodawca nie zgłosił się do lekarza orzecznika, wobec czego organ odstąpił od załatwienia wniosku z dnia 6 marca 2012 roku.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie M. Z. od powyższej decyzji, po ustaleniu, że ubezpieczony M. Z., urodzony (...), uprawniony jest do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Ubezpieczony legitymuje się także orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 25 stycznia 2012 roku, zaliczającym ubezpieczonego do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności orzeczoną na stałe, a ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 11 października 2011 roku. W dniu 15 lutego 2012 roku M. Z. złożył w ZUS wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na podstawie stopnia niepełnosprawności. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pismem z dnia 20 lutego 2012 roku poinformował wnioskodawcę, że w celu dochodzenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego powinien zwrócić się do Urzędu Miasta Ł., bądź wystąpić z wnioskiem

ustalenie uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego badane przez lekarza orzecznika ZUS. Jednocześnie poinformowano ubezpieczonego, że można otrzymywać tylko jedno świadczenie, tj. albo zasiłek pielęgnacyjny z Urzędu Miasta Ł. albo dodatek pielęgnacyjny z ZUS.

W dniu 6 marca 2012 roku M. Z. złożył w organie rentowym wniosek o dodatek pielęgnacyjny. Organ rentowy wyznaczył wnioskodawcy trzy kolejne terminy badań przez lekarza orzecznika ZUS celem ustalenia, czy istnieje niezdolność do samodzielnej egzystencji. Pierwszy termin 28 marca 2012 roku został wyznaczony w miejscu zamieszkania skarżącego, o którym to terminie został on powiadomiony pisemnie. M. Z. nie wpuścił do domu lekarza orzecznika. Wobec tego organ rentowy wyznaczył dwa kolejne terminy badań 11 i 25 kwietnia 2012 roku, zobowiązując wnioskodawcę do stawienia się na badania w siedzibie organu. Wezwanie na dzień 25 kwietnia 2012 roku zostało wysłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru i skarżący otrzymał je w dniu 16 kwietnia 2012 roku. Jednakże nie stawił się na badaniu.

W tym stanie faktycznym sąd pierwszej instancji nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania. W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wywiódł, że zgodnie z dyspozycją art. 126 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2009 nr 153, poz. 1227 ze zm.) osoba, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz osoba mająca ustalone prawo do takiego świadczenia jest zobowiązana na żądanie organu rentowego, poddać się badaniom lekarskim oraz na wniosek lekarza orzecznika lub na wniosek komisji lekarskiej, badaniom psychologicznym, jeżeli są one niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń określonych ustawą. Badania lekarskie w rozumieniu art. 126 oznaczają bezpośrednie badania lekarza orzecznika, komisji lekarskiej, lekarza konsultanta, badania dodatkowe oraz obserwację szpitalną. W przedmiotowej sprawie organ rentowy trzykrotnie usiłował dokonać badania lekarskiego skarżącego, celem ustalenia czy jest on osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji. W przypadku nieuzasadnionego niestawiennictwa zastosowanie znajduje regulacja § 3 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 roku w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. nr 273 poz. 9711 późn. zm.), przewidująca powtórne skierowanie na badanie w nowo wyznaczonym terminie, dokonane za zwrotnym poświadczeniem odbioru z informacją o skutkach niestawiennictwa i odstąpieniu od dalszego postępowania w razie kolejnego nieuzasadnionego niezgłoszenia się. Z uwagi na to, że świadczenie będące przedmiotem wniosku skarżącego, jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy (w tym wypadku do samodzielnej egzystencji), której to niezdolności nie można było stwierdzić z uwagi na niestawiennictwo wnioskodawcy na badania, organ rentowy wydał prawidłową decyzję i odstąpił od dalszego postępowania w sprawie.

Nadto w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku sąd pierwszej instancji zacytował przepisy art. 75 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określający warunki, od których zależy prawo do dodatku pielęgnacyjnego oraz art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2006 roku Nr 139, poz. 992 ze zm.) odnoszące się do zasiłku pielęgnacyjnego, jako odrębnego świadczenia od świadczeń wypłatach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazując jednocześnie, że zgodnie z art. 16 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

Wyrok sądu pierwszej instancji zaskarżony został w całości apelacją ubezpieczonego M. Z.. Skarżący nie zgadza się z wyrokiem i wnosi o jego zmianę.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw. Przede wszystkim zważyć należy, że zakres postępowania w sprawach dotyczących ubezpieczeń społecznych określony jest treścią decyzji, od której wniesiono odwołanie. Przedmiotowa decyzja dotyczyła odstąpienia od załatwienia wniosku skarżącego z dnia 6 marca 2012 roku w sprawie dodatku pielęgnacyjnego. Podstawę do wydania tej decyzji stanowił przepis art. 126 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). W myśl tego przepisu osoba, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy, oraz osoba mająca ustalone prawo do takiego świadczenia jest

zobowiązana, na żądanie organu rentowego, poddać się badaniom lekarskim oraz, na wniosek lekarza orzecznika lub na wniosek komisji lekarskiej, badaniom psychologicznym, jeżeli są one niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń określonych ustawą. Skarżący nie poddał się badaniom, o których mowa w tym przepisie, a zatem nie było możliwości rozpoznania jego wniosku o dodatek pielęgnacyjny. Przypomnieć należy, że prawo do dodatku pielęgnacyjnego, zgodnie z art. 75 powołanej wyżej ustawy, dla osób poniżej 75 roku życia, uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do samodzielnej egzystencji osoby ubiegającej się o to świadczenie. O niezdolności do samodzielnej egzystencji orzeka lekarz orzecznik ZUS, według zasad wynikających z art. 13 ustawy powołanej wyżej, co wynika jednoznacznie z art. 14 ust. 1 tej ustawy. Zatem skoro skarżący nie poddał się badaniom przez lekarza orzecznika ZUS, to nie jest możliwe ustalenie jego uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, na które powołał się skarżący w odwołaniu nie stanowi podstawy do przyznania świadczenia z ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenie to wydawane jest do innych celów i w innym trybie. O niepełnosprawności orzekają zespoły powołane na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz.U. z 2011r., Nr 27 poz. 721). Ustawa ta ustala trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych tą ustawą. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności nie ma żadnego wpływu na prawa do świadczeń określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, w tym dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 tej ustawy. Co prawda po myśli art. 5 pkt 1a) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, to jednak nie odwrotnie. Orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności nie jest traktowane jako orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji ustalonej dla potrzeb świadczeń wynikających z ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Osoba ubiegająca się o dodatek pielęgnacyjny musi uzyskać orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy i o niezdolności do samodzielnej egzystencji. Skarżący, jak już to wykazano wyżej nie poddał się badaniom prowadzonym przez lekarza orzecznika ZUS, a zatem wyrok sądu pierwszej instancji oddalający odwołanie od decyzji odstępującej od rozpoznania wniosku o dodatek pielęgnacyjny odpowiada prawu. Dlatego też apelację, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.